Валерый ГРЫШКАВЕЦ

* * *

Упадзі на шлях — уздрыгне Прыпяць.
Ці ж такі жыцця апафеоз?
Кубак пададуць — не зможаш выпіць,
Гэты кубак поўны горкіх слёз.

Стогн і плач — душы не трэба сведак,
Бо з далёка векавой імглы
Ты выразна ўбачыш напаследак,
Што і не заўважыў на зямлі.

Прыпяць... Піна... Шмат не маюць назваў.
Сямірэчча без якіх праяў.
«З Прыпяці б папіць!» — сябрам падказваў,
Дык тады адразу б акрыяў.

Вецер вандраванняў хлёсткі нейкі,
Родны Пінск прымроіцца ў вачах,
Але зноў сляза спаўзла на вейкі —
Задрыжыць і скоціцца на шлях.

На Каляды ў мамы

Не беларучка ў хаце тлумнай
З чаканнем вечнае бяды.
Хапіла цёрну, лебяды,
Таму і стала песня сумнай.

Ды зноў зіма. І ў перамешку
Са снегам дождж. Як быццам смех
Праз боль і слёзы. Дождж і снег,
І жменька радасці ў насмешку.

Сняжынкі белыя, як пер'е,
З акенца бачна, хто прыйшоў?
У мамы чыстая любоў
І вера ў шэрае бязвер'е.

Заходзь, сынок, у хату смела!
А за акенцам — дождж і снег,
І думкі горкія ўразбег,
А тут і бульба закіпела.

Дванаццаць страў... ляжыць цырата
На сене, скошаным пад гром,
І цесна будзе за сталом —
Усіх з дарогі прыме хата.

* * *

На святле адчыненыя дзверы:
Спыніцца вандроўнік на святле.
Я і сам, замучаны без меры,
Тут стаяў і марыў аб цяпле.

Мама згатаваць і боршч паспела,
Хлеба кроіць душаў мо на пяць.
Памалілася і побач села —
Будзе плакаць, думаць, уздыхаць.

Родны дом атуліць нечакана,
І каб слова хоць адно ў папрок.
Дзверы не зачыненыя нанач,
Дык таму вяртаюся здалёк.

Заўтра зноў рыхтуюся ў дарогу,
Мама падышла і абняла,
Ды пакуль шкадуе — слава Богу! —
Хопіць мне і хлеба, і цяпла.

Памяці Міхася Рудкоўскага

Дваццаты век — суровая быліна!
Падману, недаверу кругаверць,
І нават птахі з чарады арлінай
За праўду разбіваліся насмерць.

Напэўна, зяпу жорсткі лёс ашчэрыў
Хоць не сказаць: за горла сцяў удаў.
Дый нешта зрэдку булькала ў фужэры
І дым табакі ў лёгкіх асядаў.

Сутулыя, хто нават быў высокі:
Заложнікі ідэі і журбы,
Правінцыі віціі і прарокі,
Зямлі сваёй ізгоі і рабы.

Да родных ніў і песень недапетых,
Што на апошняй чуюцца мяжы,
У край бацькоў вяртаюцца паэты —
Пад сумныя і сціплыя крыжы.

* * *

Як за рысай, там — за сінім дымам,
Што яшчэ глытаць няўцямна мне,
Тут, хаця ганімым ды любімым
Ну, а там — у горкай старане?

Боскі шлях літаннямі масцілі,
На спакой душы крыху ўзялі.
Разышліся — іскры прыгаслі,
Нехта ж прыйдзе — варушыць вуглі...

* * *

Адчуць, прызнаць і палюбіць —
А шчасця дзе знайсці падкову?
І жыць далей. Адно — каб жыць,
Каб слова — справе, справа — слову.

Дзяцей любіць і не тужыць,
Гузы насіць і — памыляцца...
Ды проста жыць...
Адно — каб жыць,
Ад болю плакаць і смяяцца.

А заўтра дзень, як свет адкрыць,
Убачыць сонца і дарогу.
І зноўку жыць... Адно — каб жыць
І пакланяцца моўчкі Богу.

Пераклад з рускай Віктара ГАРДЗЕЯ